

เอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
การประเมินโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้
ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา

นายอุดมวิทย์ ยะจร
ผู้อำนวยการโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา

โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา

ผู้ประเมิน นายอุดมวิทย์ ยะจร

ปีที่ศึกษา ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การประเมินในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการ เพื่อประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสถานะแวดล้อมของโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของโครงการ เพื่อประเมินความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และวิธีการดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินกระบวนการเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติจริง ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการ เพื่อประเมินผลผลิตเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลการดำเนินโครงการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 37 คน นักเรียนจำนวน 37 คน และศึกษาจากประชากรครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมดในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ 0.22 ถึง 0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินโครงการ พบว่า

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา ตามความคิดเห็นของ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินโครงการการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการประเมินสถานะแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับความร่วมมือด้วยดี จากชุมชนที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมกับความต้องการของชุมชน โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียนและสภาพของชุมชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการที่มีความเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับจากโรงเรียนเหมาะสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการประเมินกระบวนการ ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการประชุมวางแผนในการปฏิบัติงานตามโครงการ การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอน ภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ในการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการประเมินผลผลิต ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ครูบุคลากร นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รักสามัคคี ยิ้มแย้ม แจ่มใส ไม่เคร่งเครียด ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า กิจกรรมที่หลากหลาย ที่นักเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเช่น การปรับพื้นที่สระน้ำ และพื้นที่เพาะปลูกชีววิถีแบบขั้นบันได การปรับปรุงระบบน้ำประปาเพื่อการเรียนเกษตรและสนามเด็กเล่น การพัฒนาโรงเรียน การตัดหญ้า แต่งกิ่งไม้ ทำรั้วสนามเด็กเล่น สวนหย่อม แหล่งเรียนรู้ได้แก่ ป้ายหมัก การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลาจุก ปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงหมูพื้นบ้าน การเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกแก่นตะวัน การเลี้ยงปลา การปลูกกล้วย มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬาและออกกำลังกายที่เป็นประโยชน์ต่อครูและบุคลากร นักเรียน และชุมชนในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ นักเรียนเห็นว่า มีสถานที่สำหรับเล่นกีฬาและออกกำลังกายที่เป็นประโยชน์ต่อครูและบุคลากร นักเรียน และชุมชน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดคอมพิทยา

ชื่อโครงการ/กิจกรรม โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดคอมพิทยา

แผนงาน บริหารทั่วไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ โรงเรียนสังกัดคอมพิทยา

ระยะเวลาดำเนินงาน ปีการศึกษา 2562

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา

การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาคะแนนผลการทำสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำทุกกลุ่มสาระ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ แม้ว่ามีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยสูงขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ แหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่ที่มีอยู่ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเพียงแหล่งเรียนรู้ ซึ่งในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 จึงจำเป็นที่จะพัฒนาคุณภาพคนไทยให้เป็นพลเมืองที่ดี เป็นผู้มีความรู้ มีคุณลักษณะ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะของแต่ละบุคคลให้มีศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลพึงมี ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา และห้องเรียน มีบทบาทในการขับเคลื่อน การเรียนรู้และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ โดยต้องสนับสนุน ส่งเสริม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัว กลุ่มสนใจ และชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของคนพื้นที่ได้

นับเป็นภาระงานที่สำคัญของสถานศึกษา ที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารงานด้านอื่นๆ เพราะการมีสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เหมาะสมจะช่วยให้การดำเนินการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ได้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนนี้ไว้ว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และ

อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ”

จากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์ คอมพิทยา ซึ่งมีพื้นที่ค่อนข้างมาก เป็นป่า หญ้า ต้นไม้ ค่อนข้างมาก การบริหารจัดการยังไม่เป็นสัดส่วน การดูแลไม่ทั่วถึง การบริหารจัดการบางพื้นที่ไม่ปลอดภัย และยังไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการส่งเสริมสุขภาพ ขาดความสะดวก ด้านอาคารสถานที่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำห้อง ส้วม โรงอาหาร ห้องปฏิบัติการและสถานที่แหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน ไม่ได้รับการดูแลและ บำรุงรักษา ตลอดจนสื่อและเทคโนโลยีสำหรับการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการทำงานเป็นทีม ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเป็นบางช่วง นักเรียนมี พฤติกรรมที่ยังไม่ใฝ่เรียนรู้น้อย ขาดระเบียบวินัย ขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง และส่วนรวม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม คณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน จึงได้ร่วมกันจัดทำ โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสิงห์คอมพิทยา ปีการศึกษา 2562 โดยเน้นการ พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โดยมุ่งหวังว่าโรงเรียน สิงห์คอมพิทยา มี สภาพแวดล้อมปลอดภัย ในโรงเรียนสะอาด มีภูมิทัศน์สวยงาม บรรยากาศร่มรื่น การมีห้องเรียน 4.0 หน้าที่ของครูในห้องเรียน 4.0 ไม่ใช่การสอน ส่งต่อเพียงข้อมูลความรู้ แต่คือการหล่อหลอมให้เกิด “ทักษะ” ที่คงอยู่และมีพัฒนาการเกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่อง” ครูจึงมีหน้าที่เป็น ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้ หรือเรียกว่า ภาระบวร (facilitator) การเปลี่ยนครูและห้องเรียน ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงชั่วข้ามคืน แต่เกิด จากการที่ครูมีพื้นที่เล็กๆ ในหัวใจที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงการทำงานของตน และมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้เป็นคนดี มี คุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่ง คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และมีทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คิดสร้างสรรค์ ใส่ใจนวัตกรรม มีวิจรรย์ญาณ แก้ปัญหาเป็น สื่อสารดี เต็มใจร่วมมือ ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี อัพเดททุกข้อมูลข่าวสาร รู้เท่าทัน สื่อ รอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉลาดสื่อสาร ทักษะชีวิตและอาชีพ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่ง ใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด มีบรรยากาศ ภูมิทัศน์ที่สวยงาม
- 2.2 เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 เพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียนและชุมชน

3. เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

1. ปรับปรุงซ่อมแซม หลังคา ฟ้าเพดาน ห้องเรียน
2. ปรับปรุงซ่อมแซมลานกีฬา
3. ปรับปรุงระบบประปาและสนามเด็กเล่น
4. ปรับภูมิทัศน์ ทาสีอาคารเรียน ห้องเรียน ขอบถนนจราจร
5. สวนหย่อมบริเวณหน้าอาคารเรียน
6. ปรับปรุงห้องสหกรณ์
7. กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่รอบสระน้ำและทำเกษตรแบบขั้นบันได
8. ปรับปรุงห้องสหกรณ์
9. ปรับปรุงห้องน้ำ
10. กิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา ตัดหญ้า ตกแต่งกิ่งไม้
11. ที่พักรถผู้ปกครอง หน้าห้องเรียนอนุบาล
12. กิจกรรมพัฒนาห้องสมุด
13. กิจกรรมปรับปรุงห้องเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
14. กิจกรรมปรับปรุงโรงอาหาร ที่ล้างจาน โต๊ะโรงอาหาร ชั้นวางรองเท้า
15. จัดบรรยากาศ ห้องเรียน (DLTV) มุมอ่านหนังสือในห้อง ป้ายความรู้
16. กิจกรรมสถานศึกษาสีขาวในห้องเรียน
17. วัสดุอุปกรณ์การสอน คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ทีวี ปรีนเตอร์ ในห้องเรียน
18. ถมดินแปลงเกษตร ขอบสระ เพื่อให้มีทางเดินกว้างขึ้น ถมหินกรวด ทางเข้าโรงเรียน
19. ปรับปรุงประตูเหล็ก ทางเข้า โรงเรียน ทั้ง 3 ด้านและทาสีรั้วโรงเรียน

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1. กิจกรรมเลี้ยงสุกรพื้นบ้าน
2. กิจกรรมเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่
3. กิจกรรมเลี้ยงจิ้งหรีด
4. กิจกรรมแหล่งเรียนรู้แก่นตะวัน
5. กิจกรรมเลี้ยงปลาอุก
6. ห้องเรียนศูนย์สื่อ ICT ห้องเรียน 4.0
7. การทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์ กิจกรรมแปลงเกษตร ปลูกพืชผักสวนครัว
9. กิจกรรมปลูกต้นไม้ในใจเด็ก (เพาะกล้าทุเรียน)

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด มีบรรยากาศ ภูมิทัศน์ ที่สวยงาม
2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ใช้ ให้มีความสุขในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. วิธีดำเนินโครงการ

1. ประชุมคณะกรรมการผู้ปกครองนักเรียนพร้อมแจ้งที่ประชุมรับทราบ
2. วางแผนงานโครงการการดำเนินงาน
3. เสนอโครงการขออนุมัติงบประมาณดำเนินการ
4. ดำเนินการตามแผนงานโครงการ
5. นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ
6. สรุปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนให้รับทราบ

5. งบประมาณ

งบประมาณ จำนวน 2,500,000 บาท ได้มาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี, กองทุนรอบโรงไฟฟ้าโรงไฟฟ้าเขื่อนสิริกิติ์, การบริจาคและหน่วยงานอื่นๆ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา มีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสะอาด มีบรรยากาศ ภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยปลอดภัย
2. โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนมีความสุขในการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผู้เสนอโครงการ

นายอุดมวิทย์ ยะจร

ผู้อำนวยการ โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา

ผู้เห็นชอบโครงการ

นายบุญโยง นันชม

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา

ผู้อนุมัติโครงการ

นายอุดมวิทย์ ยะจร

ผู้อำนวยการ โรงเรียนสิงห์คอมพิทยา